

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa T. E., A. L. i A. K.

przeciwko D. Sp. z o.o. w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 października 2020 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 18 grudnia 2019 r., sygn. akt I AGa (...),

1.odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od pozwanej na rzecz powodów kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją

w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca D. Sp. z o.o. w Z. powołała się na potrzebę wykładni art. 123 § 1 pkt 1 k.c. i art. 185 § 1 k.p.c. w kontekście kwalifikacji wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, jako czynności prowadzącej do przerwy biegu przedawnienia.

Powołanie się w skardze kasacyjnej na przesłankę w postaci potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa lub zespół tych przepisów, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w judykaturze w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć. Wynik pożądaney przez skarżącego wykładni musi mieć ponadto wpływ na wynik sprawy, nie jest bowiem celem postępowania kasacyjnego rozstrzygnięcie wątpliwości o charakterze wyłącznie abstrakcyjnym, wynikłych jedynie na marginesie lub przy okazji rozstrzygania o meritum sporu, nawet jeżeli mają one doniosły charakter (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, niepubl. i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.).

Należało zważyć w tym kontekście, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego widoczne jest istotnie nie w pełni jednolite podejście do oceny wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, jako czynności przerywającej bieg przedawnienia. Odmienności te dotyczą zarówno konieczności badania intencji wzywającego (celu wniosku) dla stwierdzenia, czy pierwszy wniosek o zawezwanie do próby ugodowej jest czynnością podejmowaną w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c. (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2014 r., V CSK 274/13, niepubl., z dnia 28 stycznia 2016 r., III CSK 50/15, niepubl., i z dnia 17 maja 2019 r., IV CSK 77/18, niepubl. oraz - z drugiej strony - np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia

2017 r., V CSK 204/16, niepubl., i z dnia 15 listopada 2019 r., V CSK 348/18, niepubl., a także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2018 r., II CSK 694/17, niepubl.), jak i momentu, w którym kwestia ta powinna podlegać ocenie, a ściślej - czy badania tego powinien dokonać sąd, do którego składany jest wniosek o zawezwanie do próby ugodowej (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2018 r., V CSK 384/17, OSP 2019, nr 6, poz. 56, i z dnia 19 kwietnia 2019 r., III CSK 122/17, niepubl.), czy też badanie to powinno nastąpić w późniejszym postępowaniu rozpoznawczym, inicjowanym przez wierzyciela (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2019 r., V CSK 348/18, niepubl.). Dystynkcje, o których mowa, zostały co do zasady trafnie dostrzeżone we wniosku. Nie można także negować jurydycznej wagi tych wątpliwości, jako potencjalnej przyczyny kasacyjnej.

Równolegle trzeba jednak dostrzec, że w okolicznościach sprawy, nawet jeżeli w obu kontrowersyjnych kwestiach założyć prawidłowość stanowiska korzystnego dla strony skarżącej, nie miałyby to wpływu na wynik postępowania kasacyjnego. In casu Sady meriti oceniały bowiem składane w sprawie wnioski pod kątem ewentualnego wykorzystania zawezwania do próby ugodowej w innym celu aniżeli ten, dla którego instytucja ta została ustanowiona, dochodząc do przekonania, że sytuacja taka nie miała miejsca. Sąd Apelacyjny, podobnie jak Sąd Okręgowy, odwołał się w tej mierze do korespondencji stron prowadzonej przed złożeniem wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, wskazując, że mogła ona rodzić u powodów przeświadczenie, iż dojdzie do ugodowego zakończenia sporu. Jakkolwiek Sąd Apelacyjny nie odniósł tego stanowiska wprost do wniosku z dnia 19 czerwca 2015 r., z kontekstu wynikało jednak, że akceptuje on ocenę prawną dokonaną przez Sąd Okręgowy dotyczącą wszystkich złożonych przez powodów wniosków. Trafność tej oceny, tak w aspekcie jej podstawy faktycznej, jak i prawnej, jest kwestią odrębną, która jednak nie może być rozważana w kontekście przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Sady meriti przyjęły także w sposób dorozumiany korzystne dla skarżącej stanowisko, że badanie, czy wniosek o zawezwanie do próby ugodowej służył w rzeczywistości dochodzeniu, ustaleniu lub zaspokojeniu roszczenia, czy też wyłącznie przerwaniu biegu przedawnienia, może mieć miejsce ex post w postępowaniu rozpoznawczym, mimo

że w postępowaniu pojednawczym nie doszło do odrzucenia lub zwrotu wniosku, względnie umorzenia postępowania (por. odmiennie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2018 r., V CSK 384/17, OSP 2019, nr 6, poz. 56).

Znaczenie z punktu widzenia wyniku postępowania kasacyjnego mogłoby posiadać jedynie dalej idące i podnoszone w niektórych głosach piśmiennictwa zagadnienie, czy wniosek o zawezwanie do próby ugodowej w ogólności może być kwalifikowany jako czynność podejmowana bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. W tym zakresie w motywach wniosku nie przytoczono jednak stosownej argumentacji, która mogłaby podważać ukształtowaną w tej mierze praktykę orzeczniczą.

Niezależnie od tych uwag, strona skarżąca pominęła, że Sady meriti oparły swoje stanowisko w aspekcie przedawnienia roszczeń powodów nie tylko na przerwaniu biegu przedawnienia w związku z zawezwaniem do próby ugodowej, lecz także na art. 5 k.c., uznając, że podniesienie przez pozwaną zarzutu przedawnienia stanowiło nadużycie prawa podmiotowego. Oznacza to, że rozstrzygnięcie wskazanych w skardze rozbieżności interpretacyjnych mogłoby mieć wpływ na wynik sprawy tylko przy założeniu, że trafny okaże się sformułowany w podstawach kasacyjnych zarzut naruszenia art. 5 k.c. W judykaturze zwrócono natomiast uwagę, że związek między potrzebą wykładni przepisów prawa, jako przyczyną kasacyjną (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), a wynikiem postępowania kasacyjnego, nie może mieć warunkowego charakteru, uzależnionego od trafności poszczególnych zarzutów kasacyjnych, ponieważ wymagałoby to dokonania wyprzedzającego badania zasadności podstaw kasacyjnych na etapie orzekania w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, co jest niedopuszczalne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2020 r., II CSK 16/20, niepubl. i powołane tam dalsze orzecznictwo).

Z tych samych powodów nie można było uznać, by przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniała potrzeba wykładni art. 185 § 1 k.p.c. w dawnym brzmieniu. W tym zakresie należało dodatkowo zaznaczyć, że wymagania co do treści wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, jako czynności prowadzącej do przerwania biegu przedawnienia, były przedmiotem

wielu rozstrzygnięć Sądu Najwyższego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 238/06, niepubl., z dnia 14 lipca 2010 r., V CSK 30/10, niepubl., z dnia 6 listopada 2018 r., II CSK 590/17, niepubl., z dnia 17 maja 2019 r., IV CSK 77/18, niepubl., i z dnia 15 listopada 2019 r., V CSK 348/18, niepubl., a także postanowienie Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2014 r., V CSK 586/13, niepubl.). Motywy wniosku nie ujawniały potrzeby kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym obszarze. Zważyć dodatkowo należało, że Sąd Apelacyjny, oceniając złożone w sprawie wnioski, nie poprzestał na wymaganiu związłego oznaczenia sprawy, lecz zbadał ich treść, wskazując, że wnioski te precyzowały kwotę roszczenia, jego podstawę i sposób wyliczenia.

W tym stanie rzeczy należało uznać, że skarżąca nie wykazała twierdzonych przyczyn kasacyjnych, co prowadziło do odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 i art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.